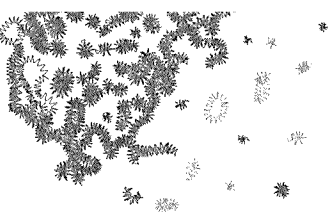

UNIVERSITEIT TWENTE.

Decanen
Opleidingsdirecteuren

COLLEGE VAN BESTUUR

VAN

dr. T.L.C. Mulder
dr. J.I.A. Visscher-Voerman
T +31 53 489 2437
t.l.c.mulder@utwente.nl

DATUM
14 mei 2012
ONS KENMERK
396.955/pov

PAGINA
1 van 4

j.i.a.visscher-voerman@utwente.nl

KOPIE AAN

Programma Bureau Onderwijsvernieuwingen

ONDERWERP

Ontwerp- en financieel kader bachelorvernieuwing

Geachte decanen en opleidingsdirecteuren,

Met deze brief informeren wij graag over de ontwerp- en financiële kaders voor de onderwijsvernieuwing in de bachelor.

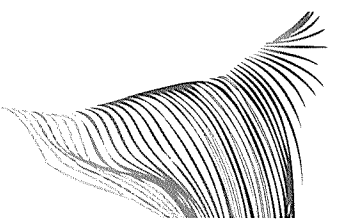
Ontwerpkaders

Kern van het nieuwe bacheloronderwijs is de module-structuur. Opleidingen worden opgebouwd uit voltijds eenheden van 10 weken/15 EC, die als een ondeelbaar examenonderdeel worden gezien. Inzet is dat een substantieel deel van deze modules zullen worden gedeeld tussen opleidingen.

Doel van de modules is tevens dat maximale ruimte wordt gegeven aan een didactisch model. Daarbij moeten de voltijds eenheden helpen het vanzelfsprekend te maken dat voltijds en zonder vertraging te studeren is.

De kaders puntsgewijs:

1. De bestaande opleidingen houden vooralsnog hun CROHO-notering en moeten uiteraard onder die notering accreditbaar blijven.
2. De opleidingen worden opgebouwd uit modules. Dit zijn ondeelbare voltijds examenonderdelen van 10 weken/15 EC.
3. De module heeft een thematische samenhang. Kern van de module is een 'project': een activiteit die studenten uitdaagt zelfstandig kennis en vaardigheden te verwerven. Het project wordt geflankeerd door onderwijsactiviteiten. De uitdaging is de afhankelijkheid van 'frontaal onderwijs' zo veel mogelijk te reduceren.
4. Het project in de eerste module van jaar 1 is gerelateerd aan een UT-breed thema.

DE ONDERNEMENDE UNIVERSITEIT

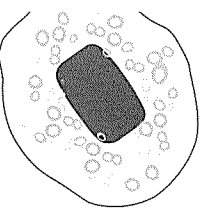
Postbus 217
7500 AE Enschede
www.utwente.nl

UNIVERSITEIT TWENTE.

DATUM
14 mei 2012

ONS KENMERK
396 955/pov

PAGINA
2 van 4

- De eerste twee modules hebben expliciet een selecterend en verwijzende rol. Ze introduceren het vakgebied en stellen student en opleiding in staat een redelijke inschatting te maken van de kans op succesvolle afronding van de opleiding.
- De basis van iedere opleiding bestaat uit 6 modules / 90 EC, inclusief de genoemde eerste twee modules.
- Vervolgens zijn er 2 modules voorwaardelijke keuzeruimte (voor specialisatie of verbreding binnen de opleiding). Deze worden bij voorkeur in periode 2.3 en 2.4 geprogrammeerd.

8. Er zijn twee vrije keuzemodules, waar de student kan kiezen voor onderwijs buiten het domein, bijvoorbeeld om zich te kwalificeren voor een specifiek masterprogramma, maar ook voor internationale uitwisseling of de educatieve minor. Om logistische redenen moet deze vrije ruimte op een vast moment in het jaar worden geprogrammeerd. Daarvoor zijn periode 3.1 en 3.2 gekozen. Het staat de student vrij in deze ruimte voor verdere specialisatie binnen het domein te kiezen.

9. De opleiding wordt afgesloten met een afstudeermodule. Deze bestaat een semester, waarbinnen een afstudeerproject wordt geflankeerd door andere onderwijsactiviteiten. Een deel van de onderwijsruimte in dit semester is bedoeld voor reflectie en academische vorming. Omvang en aard hiervan is nog onderwerp van gesprek. De overige ruimte kan door de opleiding vrij worden gevuld.

10. De modules worden ontworpen in zes clusters van verbonden opleidingen om de complexiteit van de ontwerpvrage te reduceren. Per cluster is één OLD als clustertrekker aangesteld, die in samenspraak met collega's een set modules definieert.

11. Binnen een cluster, en waar mogelijk ook over de clustergrenzen heen, wordt gestreefd naar maximale gezamenlijkheid. Ook wanneer dit bedrijfseconomisch niet direct noodzakelijk is.

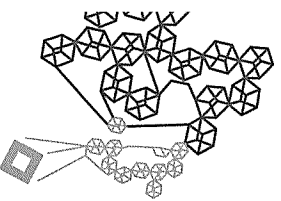
Het Ministerie van OCW zet expliciet in op verbreding van de bachelors. De consequentie is dat bij de inhoudelijke beoordeling van het onderwijs in toenemende mate nadruk op fundamentele kennis en inzicht in methodes zal liggen. Dit is ons ook bevestigd door de NVAO. Bij het ontwerp van de opleiding is inzicht van groter belang dan kennis van een lange lijst onderwerpen.

Het (h)erkennen van gemeenschappelijke thema's of wetenschappelijke kernen tussen opleidingen impliceert dat het mogelijk en bovendien inhoudelijk wenselijk is dat modules gedeeld worden. Hierbij kan grotere efficiëntie worden bereikt, mits we ook in staat zijn veel meer van het leerproces tussen studenten te laten plaatsvinden naast interactie met docenten. We noemen deze vorm 'project', maar weten dat deze niet in alle disciplines de vorm zal hebben die we kennen van CTW. Gezamenlijkheid kan bereikt worden in de (verplichte) basis van de opleiding of juist in de keuzeruimte. Binnen de kaders van het cluster kunnen de opleidingsdirecteuren hier zelf een afweging maken. Als men meer modules voor bepaalde specialisaties aan wil bieden, moet die ruimte ergens vandaan komen. Bijvoorbeeld uit meer gezamenlijkheid op andere momenten. Gezamenlijkheid dient enerzijds een bedrijfseconomisch doel, maar daarnaast ook een inhoudelijk doel. Dit impliceert dat ook opleidingen binnen clusters waar de bedrijfseconomische druk minder hoog is, worden gezocht gezamenlijke modules of moduleonderdelen te ontwerpen.

De grote investering zal niet zitten in het herontwerp van het curriculum, maar in het opbouwen van kennis en ervaring om de didactische vorm te realiseren. Deze 'investering' is nauwelijks te kwantificeren, maar we weten uit de ervaring bij CTW dat overgang naar projectonderwijs een proces van meerdere jaren is. Daarbij worden in het bijzonder eisen gesteld aan de ontwikkeling en erkenning van onderwijsprofessionaliteit. Dit onderwerp krijgt extra aandacht van het College.

Organisatie van het ontwerpproces

De inzet is het totale bacheloraanbod op te bouwen uit circa 200 modules. Bij gevolg zal de gemiddelde module 80 studenten bij elkaar brengen. In de ontwerpopdracht aan de clustertrekkers is eerder dit jaar

UNIVERSITEIT TWENTE.

DATUM
14 mei 2012

ONS KENMERK
396.955/pov

PAGINA
3 van 4

aangegeven hoe deze modules vanuit een bekostigingsperspectief over de aantal clusters zijn verdeeld. Binnen de grenzen van het cluster moeten in eerste instantie de inhoudelijke afwegingen worden gemaakt met betrekking tot de inzet van het beschikbare aantal modules voor gezamenlijkheid en keuzeruimte.

De clustertrekkers waken gezamenlijk over de samenhang en samenwerking in het ontwerpproces. Onder voorzitterschap van de rector komen zij bijeen in het 'Kernteam' voor de curriculumontwikkeling.

Naast dit overleg zorgt de zogenaamde "Tafel van Ed" voor afstemming met de staande (onderwijs)organisatie. Aan de Tafel van Ed zitten onder andere de voorzitter van de UCO en de Secretaris als hoofd van de diensten. De Tafel van Ed heeft van het College verregaande beslissingsbevoegdheden gekregen en kan dus wanneer nodig snel knopen doorhakken.

Tenslotte heeft de rector de beschikking over een onafhankelijke 'Klankbordgroep'. Deze heeft als opgave kritisch het proces te blijven volgen en het model verder te ontwikkelen. Clustertrekkers Marloes Letteboer en Marjolein Dohmen zijn lid van deze groep.

Bekostiging van de opleidingen in 'steady state'

Er wordt gewerkt aan een nieuw intern verdeelmodel. Uitgangspunt is daarbij dat het studentgebonden deel van de inkomsten (rijksbijdrage en collegegeld) zoveel mogelijk wordt doorgesluisd naar de opleidingen, die er op hun beurt capaciteit mee inkopen bij de groepen. Daarbij wordt er vooralsnog van uitgegaan dat elke module één beheerseenheid (opleiding, faculteit of cluster) als eigenaar heeft (ook de keuzemodules, met uitzondering eventueel van bijzondere gevallen zoals de educatieve minor). Voor de verrekening van kosten voor studenten die modules 'van' ander opleidingen doen wordt in het verdeelmodel naar een administratief 'lichte' oplossing gezocht.

Financieel kader

Het College heeft besloten om in principe € 250 per bachelor beschikbaar te stellen voor het herontwerp van het onderwijs en de implementatie ervan. Deze middelen zijn grotendeels afkomstig uit het 3TU-sectorplan. De beoogde veranderingen in de bacheloropleidingen zijn groot, dus ongetwijfeld zal ook vanuit de bestaande capaciteit inzet moeten worden gepleegd om de komende jaren de curricula te vernieuwen. Zoals bekend zijn alle universiteiten met majeure herzieningen bezig en verkeren we met de extra 3TU gelden in de gelukkige omstandigheid zelfs in een periode van reorganisatie enigszins te kunnen investeren. Extern moet de inzet van deze middelen worden verantwoord op een aantal indicatoren die zijn afgesproken met OCW.

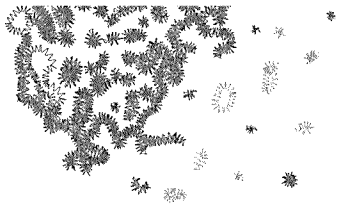
Voor de besteding van de gelden wil het College borgen dat wordt ingezet op een echte UT-brede verandering. Het college wenst daarbij niet in detail voor te schrijven maar wil juist bij de ontwerpteams grote verantwoordelijkheid neerleggen voor het bewaken van inhoud en voortgang van het proces.

Ten behoeve van het transitieproces krijgt iedere opleiding in principe € 250. Dit bedrag wordt in 2 tranches beschikbaar gesteld. De eerste tranche van € 100 per opleiding wordt zo spoedig mogelijk aan de faculteiten beschikbaar gesteld. In oktober zal integraal worden gezien of het nieuwe model de vorm krijgt die we allen wensen. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie zal het resterende bedrag beschikbaar komen. Dan kan ook in meer detail naar werkelijk benodigde budgetten worden gekeken en kunnen we mogelijk vanuit een grotere gezamenlijkheid budgetten en investeringen met elkaar laten matchen. Denk aan gedeelde budgetten voor specifieke gedeelde modules, gezamenlijke onderwijskundige ondersteuning bij het uitwerken van didactische concepten, gezamenlijke opzet begeleiding en scholing van staf, etc.

De pilots (BMT en EE) hebben al eerder extra budget gekregen, voor onder meer de extra inzet en onderwijskundige en administratieve ondersteuning. Met hen zal individueel worden bekeken welke verdere middelen nog nodig zijn.

UNIVERSITEIT TWENTE.

DATUM
14 mei 2012

ONS KENMERK
396.955/pov

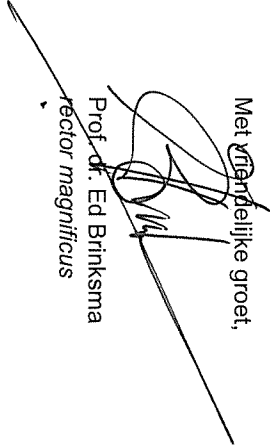
PAGINA
4 van 4

Procedure

Om het proces administratief licht te houden, vindt verantwoording van de besteding van de beschikbare middelen plaats per faculteit als onderdeel van de reguliere P&C cyclus (dus in het jaarverslag). De inhoudelijke verantwoording loopt via de clustertrekkers. De eerste tranche wordt beschikbaar gemaakt zodra de tussentijdse schets van het 'bachelorlandschap' van ieder cluster beschikbaar is.

Hopend u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, en uitzienend naar uw ontwerpen,

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Ed Brinkema
rector magnificus

